

A Fővárosi Ítéltábla a **felperesek jogi képviselője (felperesek jogi képviselőjének címe)** által képviselt I.rendű felperes neve (**I. rendű felperes címe**) I. rendű, II.rendű felperes neve (**II. rendű felperes címe**) II. rendű, III.rendű felperes neve (**III. rendű felperes címe**) III. rendű, **IV. rendű felperes (IV. rendű felperes címe)** IV. rendű, V.rendű felperes neve (**V. rendű felperes címe**) V. rendű, VI.rendű felperes neve (**VI. rendű felperes címe**) VI. rendű, VII.rendű felperes neve (**VII. rendű felperes címe**) VII. rendű, VIII.rendű felperes neve (**VIII. rendű felperes címe**) VIII. rendű, IX.rendű felperes neve (**IX. rendű felperes címe**) IX. rendű, X.rendű felperes neve (**X. rendű felperes címe**) X. rendű, XI.rendű felperes neve (**XI. rendű felperes címe**) XI. rendű, XII.rendű felperes neve (**XII. rendű felperes címe**) XII. rendű, XIII.rendű felperes neve (XIII. rendű felperes címe) XIII. rendű, XIV.rendű felperes neve (**XIV. rendű felperes címe**) XIV. rendű, XV.rendű felperes neve (**XV. rendű felperes címe**) XV. rendű, XVI.rendű felperes neve (**XVI. rendű felperes címe**) XVI. rendű, XVII.rendű felperes neve (XVII. rendű felperes címe) XVII. rendű, XVIII.rendű felperes neve (**XVIII. rendű felperes címe**) XVIII. rendű, XIX.rendű felperes neve (**XIX. rendű felperes címe**) XIX. rendű, XX.rendű felperes neve (**XX. rendű felperes címe**) XX. rendű felpereseknek a **alperes jogi képviselője (alperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2020. február 18. napján kelt 28.P.21.556/2019/8. számú ítélete ellen, a felperesek által 12. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését a per főtárgya tekintetében - az ügy érdemét nem érintve - helybenhagyja, a perköltség viselése vonatkozásában megváltoztatja, a felperesek egyetemleges fizetési kötelezettségét mellőzve

az I. rendű felperest 1.712.700 (egymillió-hétszáztizenkétezer-hétszáz) forint,
a II. rendű felperest 382.975 (háromszáznolcvankétezer-kilencszázhetvenöt) forint,
a III. rendű felperest 478.250 (négy százhetvennyolcezer-kétszázötven) forint,
a IV. rendű felperest 899.000 (nyolcszázkilencvenkilencezer) forint,
az V. rendű felperest 1.476.250 (egymillió-négy százhetvenhatezer-kétszázötven) forint,
a VI. rendű felperest 1.437.100 (egymillió-négy százharminchétezer-száz) forint,
a VII. rendű felperest 839.500 (nyolcszázharminckilencezer-ötszáz) forint,
a VIII. rendű felperest 49.322 (negyvenkilencezer-háromszázhuszonkettő) forint,
a IX. rendű felperest 552.700 (ötszázötvenkétezer-hétszáz) forint,
a X. rendű felperest 471.466 (négy százhetvenegyezer-négy százhatvanhat) forint,
a XI. rendű felperest 227.754 (kétszázhuszonhétezer-hétszázötvennégy) forint,
a XII. rendű felperest 941.000 (kilencszáznegyvenegyezer) forint,
a XIII. rendű felperest 355.413 (háromszázötvenötezer-négy száztizenhárom) forint,
a XIV. rendű felperest 182.784 (száznolcvankétezer-hétszáznyolcvannégy) forint,

a XV. rendű felperest 478.720 (négy százhetvennyolcezer-hétszázhusz) forint,
a XVI. rendű felperest 340.906 (három száznegyvenezer-kilenc százhat) forint,
a XVII. rendű felperest 1.572.021 (egy millió-öt százhetvenkétezer-huszonegy) forint,
a XVIII. rendű felperest 50.774 (ötvenezer-hétszázhetvennégy) forint,
a XIX. rendű felperest 76.219 (hetvenhatezer-kétszáz tizenkilenc) forint,
a XX. rendű felperest 211.698 (kétszáz tizenegyezer-hatszáz kilencvennyolc) forint perköltség 15 nap alatti megfizetésére kötelezi az alperes javára.

Az ítélet tábla az I. rendű felperest 811.000 (nyolcszáz tizenegyezer) forint, a III. rendű felperest 361.000 (három százhatvanegyezer) forint, az V. rendű felperest 712.500 (hétszáz tizenkétezer-öt száz) forint, a VI. rendű felperest 693.500 (hatszáz kilencvenháromezer-öt száz) forint, a VII. rendű felperest 405.000 (négy százötezer) forint, a VIII. rendű felperest 23.500 (huszonháromezer-öt száz) forint, a IX. rendű felperest 266.500 (kétszáz hatvanhatezer-öt száz) forint, a XI. rendű felperest 109.500 (száz kilencezer-öt száz) forint, a XII. rendű felperest 454.000 (négy százötvennégyezer) forint, a XIII. rendű felperest 171.000 (százhetvenegyezer) forint, a XIV. rendű felperest 88.000 (nyolcvannyolcezer) forint, a XVII. rendű felperest 759.000 (hétszáz ötvenkilencezer) forint, a XVIII. rendű felperest 24.000 (huszonnégyezer) forint, a XX. rendű felperest 102.000 (százkétezer) forint másodfokú perköltség 15 nap alatti megfizetésére kötelezi az alperes javára. Ezt meghaladóan felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes és a perben nem álló **Kft.** (továbbiakban Kft.) között 2009. április 9. napján határidős deviza adásvétel keretszerződés, míg 2009. július 7-én deviza opciós ügylet keretszerződés jött létre, amelyek alapján az alperes a Kft. megbízásából határidős devizaműveleteket végzett. A felperesek kölcsön-, illetőleg letéti szerződéseket kötöttek a Kft.-vel abból a célból, hogy a Kft. az alperessel kötött deviza keretszerződés alapján deviza műveleteket végezzen. A Kft. az ügyletekhez a felperesek által részére kölcsön adott és a nála letétbe helyezett pénzeszközöket használta fedezetül. Az alperes 2014. június 18. és 19-én 48.000.000, illetve 1.873.377.409 forint kiegészítő óvadék adására hívta fel a Kft.-t és az utóbbi napon a Kft. valamennyi pozícióját lezárta, pozícióit kényszerlikvidálta. Az alperes a pozíciók lezárásából eredően a Kft.-vel szemben fennálló követeléseit a fedezeteken érvényesítette és a céggel szemben további követelést is támasztott. A Kft. 2016. április 14. napján felszámolás alá került. A felperesek a kölcsönszerződésekből és a letéti szerződésekből eredő igényeiket, az alperes hitelezői igényét a fenti ügyletekből eredően a felszámolónak bejelentették, aki az igényeket befogadta.

A felperesek keresetükben összesen 2.038.943.172 forint kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Kérelmük indokául előadták, hogy az alperes és a Kft. közösen okozott kárt nekik, kárfelelősségük egyetemleges. Másodlagosan azt állították, hogy káruk abból ered, hogy az alperes megszegte a Kft.-vel kötött szerződését. Megítélésük szerint az alperes nem tett eleget a Bszt. 44. §-ának, a 4. § 9. pontjának, illetve az 54. § (1) bekezdés d) és e) pontjában fennálló kötelezettségének. Az alperes a jogellenes pozíciózárással joggal való visszaélést követett el, olyan fedezet kiegészítésre hívta fel a Kft.-t, amely számítási hibán alapul. A fedezet kiegészítésére azért volt szükség, mert fedezetül szolgáló óvadéki szerződéseket engedett ki, nem adott megfelelő határidőt a fedezet rendelkezésre bocsátására, hanem lezárta a Kft. pozícióit, melynek célja a Kft.

ellehetetlenítése volt. Ezen okból lett fizetéseképtelen a Kft. Előadták, hogy a felszámolási eljárásból nem tudják kielégíteni igényeiket, így megállapítható az okozati összefüggés az alperes jogellenes magatartása és a kárak között.

- [2] Az alperes a kereset elutasítását kérte, mivel nem a felperesekkel, hanem kizárólag a Kft.-vel állt jogviszonyban, a vele kötött szerződéseket pedig betartotta. Ezáltal a felperesek kereshetőségi joga kizárt.
- [3] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és egyetemlegesen kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 29.013.307 forint perköltséget. Döntését azzal indokolta, hogy a felpereseknek szerződés teljesítése iránti igénye lehet a Kft.-vel szemben, ami kizárja, hogy ugyanazon jogviszonyból eredő, ugyanazon követelésük más jogcímen (kártérítés címén) álljon fenn. A felperesek és az alperessel közös károkozóként megjelölt Kft. között nincs deliktuális jogviszony, ennek hiányában közös károkozás sem merülhet fel. Kiemelte, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 310. §-a alapján csak a jogosult követelheti a szerződés hibás teljesítéséből eredő kárát. Mivel a felperesek nem voltak szerződő felek az alperes és a Kft. között létrejött szerződésben, így kereshetőségi joguk hiányzik. Az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felpereseket kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére az alperes által felszámított összegben.
- [4] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek éltek fellebbezéssel, melyet a másodfokú bíróság felhívására kiegészítettek. Az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII. és XX. rendű felperesek elsődleges fellebbezési kérelmükben az elsőfokú ítéletet - a perköltségre is kiterjedően - a Pp. 381. §-a alapján kérték hatályon kívül helyezni és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítani. Másodlagosan - amennyiben az ítéletábra az elsőfokú ítéletet helyben hagyja - a II., IV., X., XV-XVI., XIX. rendű felperesekkel együtt a Pp. 383. § (5) bekezdése alapján kérték a perköltség viselésére kötelező rendelkezés mellőzését, másodlagosan pedig az alperes által felszámított perköltség mérséklését összesen 2.000.000 forintra, és a Pp. 87. § (2) bekezdése értelmében az egyetemlegesség mellőzésével érdekeltségük arányában történő kötelezésüket e költség megfizetésére.
- [5] Az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII. és XX. rendű felperesek kérték, hogy az ítéletábra a felülbírálati jogkörében a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonjon le, illetve a megállapított tényeket minősítse másként [Pp. 369. § (3) bekezdés c) pont]. Megítélésük szerint attól függetlenül jogosultak az alperessel szemben a Ptk. 344. § (1) bekezdése értelmében közös károkozás címén igényt érvényesíteni, hogy milyen jogcímen áll fenn igényük a Kft.-vel szemben. A közös károkozás tényállása objektív tényállás, azaz döntő jelentősége nem külön-külön az egyes károkozókkal szembeni felelősségi alakzatnak vagy a velük szembeni követelés jogcímének van, hanem annak, hogy a károkozók közrehatottak-e a kár bekövetkeztében (BH2008. 8.357.)
- Nem osztották az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint az a körülmény, hogy az alperessel nem állt fenn szerződéses kapcsolatuk, nem eredményezi a kereshetőségi joguk hiányát, továbbá a Ptk. 310. §-a nem értelmezhető akként, hogy hibás teljesítésre alapítottn kizárólag a szerződésben részes felek érvényesíthetnek kárigényt. Hangsúlyozták, hogy nem csupán arra hivatkoztak, hogy az alperes megszegt a Kft.-vel kötött szerződését, hanem arra is, hogy az alperes olyan szerződésen kívüli magatartást is tanúsított, amely közrehatott az őket ért kár bekövetkeztében, így a Ptk. 344. § (1) bekezdése szerinti közös károkozás ez okból is vizsgálható. A Kft.-vel szemben fennálló követelésük jogcíme vonatkozásában hivatkoztak az 1/2018. számú Polgári jogegységi határozat 34.

bekezdésének 2. albekezdésére, az 1/2012. (VI. 21.) PK véleményre, továbbá a Kúria Pfv.21.110/2017/4. számú határozatában írtakra. Tévesnek tartották az elsőfokú bíróság azon jogkövetkeztetését, hogy a közös károkozás feltétele lenne a deliktualis jogviszony köztük és a Kft. között, ugyanis a Ptk. 344. § (1) bekezdése szerinti együttes károkozásnak nem feltétele, hogy mindkét károkozó azonos felelősségi alakzat szerint feleljen.

Fenntartották álláspontjukat, miszerint keresetőségi joguk fennáll az alperessel szemben. A Ptk. 339. §-a értelmében keresetőségi joga mindenkinek van, aki arra hivatkozik, hogy más neki jogellenesen kárt okozott, így érdemben kellett volna vizsgálni, hogy a kártérítés jogszabály szerinti feltételei teljesültek-e. Megítélésük szerint az alperes szerződésszegése a Kft.-vel szemben önmagában is megalapozhatja a keresetőségi jogukat.

Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 279. §-a rendelkezéseit megsértve nem vette figyelembe a tény- és jogállásaikat, továbbá a rendelkezésre álló bizonyítékokat és egyéb peradatokat, azokat nem vetette egybe és nem értékelte összességében, ezért a Pp. 369. § (1) bekezdése alapján az eljárás szabályszerűségének felülbírálatát kérték.

Az anyagi pervezetés felülbírálatát is kérték: az ítélőtábla a Pp. 369. § (4) bekezdése értelmében bírálja felül az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését és végezze el a saját anyagi jogi álláspontja szerinti helyes anyagi pervezetését. Kiemelték: döntő jelentősége van annak, hogy a károsodásukra vezető folyamatban az alperes részt vett-e, melynek során vizsgálandó, hogy ahhoz mind az alperesnek a Kft.-vel szembeni szerződésszegő magatartása, mind pedig a keresetben állított szerződés körén kívül eső magatartása hozzájárult-e, melynek megítélése szakkérdés. Hivatkoztak arra is, hogy a Ptk. 344. § (1) bekezdése alapján a teljes kárigényüket előterjeszthetik akár egyedül az alperessel szemben is. Jelen per szempontjából érdektelen, hogy a Kft.-vel szemben milyen jogviszonyban álltak, továbbá helytelen az anyagi pervezetés annyiban is, hogy a Kft.-vel szembeni igényük kizárólag a szerződés teljesítése lehet, mely az alperes és a Kft. egyetemleges felelősségének megállapíthatóságát kizárná.

Megítélésük szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 279. § rendelkezéseit, illetve a Pp. 276. § (5) bekezdését jogellenesen alkalmazva mellőzte a bizonyítási indítványait, ezért a Pp. 369. § (1) bekezdése alapján az eljárás szabályszerűségének felülbírálatát kérték. Tekintettel arra, hogy keresetőségi joguk fennáll, ezért a bizonyítási indítványaik nem lettek volna mellőzhetők. Nem vitás, hogy a Pp. 178. §-a értelmében az írásbeli perfelvétel elrendelése nem kötelező, azonban e helyett egy kilenc órás perfelvételi tárgyalás tartása ellentétes a Pp. Preambulumában foglaltakkal.

Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 265. § (3) bekezdése rendelkezéseit megszegve utasította el a bizonyítási szükséghelyzetre vonatkozó indítványukat és mellőzte az alperes nyilatkozatát az általuk kért bizonyíték csatolásáról, ezért a Pp. 369. § (2) bekezdése alapján e végzés, illetve a 369. § (1) bekezdése szerint az eljárás szabályszerűségének felülvizsgálatát kérték. Sérelmezték azt is, hogy a bíróság az indítvány elutasítását nem indokolta.

- [6] Az I-XX. rendű felperesek álláspontja szerint a bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 87. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések ellenére határozott, jogellenesen alkalmazta a Pp. 87. § (1) bekezdése szerinti egyetemleges kötelezést, valamint a Pp. 81. § (1), (2) és (5) bekezdésébe ütköző módon szabályszerűen fel nem számított perköltség megfizetésére kötelezte őket, ezért a Pp. 369. § (1) bekezdése alapján e körben is az eljárás szabályszerűségének felülbírálatát kérték. Rámutattak, hogy a perbeli esetben a Pp. 37. § c) pontja szerinti célszerűségi pertársaság esete áll fenn, így a Pp. 87. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesség nem alkalmazható. Az alperes a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdésével ellentétben egy összegben, valamennyi felperesre együttesen számította fel a perköltséget a Pp. 81. § (5) bekezdés szerint. A jogi képviselővel eljáró fél kizárólag a 31/2017. (XII. 27.) IM rendeletben írt költségjegyzéken számíthatja fel költségeit, amelyen több jog érvényesítése esetén külön meg kell jelölni azt a jogot, amelynek érvényesítésével összefüggésben az elkülöníthetően felmerült. Tehát külön-külön, az egyes felperesekkel szemben érvényesített

perköltséget érdekelttségük arányában fel kellett volna tüntetni, ezért az elsőfokú bíróságnak a Pp. 82. § (3) bekezdése alapján, mint felszámítani elmulasztott perköltséget figyelmen kívül kellett volna hagyni.

A felperesek másodlagosan kérték a perköltség mérséklését a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (IM rendelet) 3. § (6) bekezdése alapján, mivel az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az ügyben tartott egyetlen tárgyalás időtartalma jelentős volt, azonban az alperesi képviselő kizárólag a tárgyalás végén tett nyilatkozatot, ezen kívül érdemi ügyvédi tevékenységet a tárgyalás során nem fejtett ki. Az alperes érdemi ellenkérelmének tartalma, illetve terjedelme sem indokolja az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét. Szerintük legfeljebb bruttó 2.000.0000 forint ügyvédi munkadíj áll arányban az elvégzett munkával, melyet a kereseti követelésüknek a pertárgy értékéhez viszonyított arányában kell személyenként megfizetniük.

- [7] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek elsődleges fellebbezési kérelmét annak megalapozatlanságára és a Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezési jog hiányára tekintettel elutasítani és a Pp. 382. §-a alapján az ítéletet helybenhagyni és valamennyi felperes által előterjesztett perköltség megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmet elutasítani és az ítéletet e körben is helybehagyni kérte.

Másodlagosan indítványozta a felperesek valamennyi fellebbezési kérelmének azok megalapozatlansága okán történő elutasítását és az ítéletnek a Pp 383. § (2) bekezdése alapján történő helybenhagyását. Kérte továbbá, hogy kötelezze az ítéltábla a felpereseket másodfokú perköltsége megfizetésére, a jogi képviselője munkadíját az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint kérte megállapítani azzal, hogy a jogi képviselő áfa fizetésre köteles; kérelméhez költségjegyzéket csatolt.

Az alperes az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek elsődleges fellebbezési kérelmének visszautasítását kérte, ugyanis a fellebbezésből hiányzik a Pp. 371. § d) pontja által megkövetelt kötelező tartalmi elem, mely hiánypótlások keretében nem orvosolható: a felperesek fellebbezésükben az eljárási szabálysértés okát nem jelölték meg.

A fellebbezést érdemben is megalapozatlannak találta, ugyanis az kizárólag az ítélet Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezésére irányult, megváltoztatást csupán másodlagosan, a perköltség vonatkozásában kértek. A fellebbezés alapján csak az vizsgálható, hogy a felperesek megjelöltek-e, illetve fennállnak-e olyan lényeges eljárási szabálysértések, amelyek az ügy érdemi eldöntésére kihatottak és azok orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem ésszerű. A fellebbezés indokolása ellentétben áll a fellebbezési kérelemmel, a felperesek eljárásjogi szabálysértésre hivatkoznak, melyet anyagi jogi jogsértéssel kívánnak alátámasztani; fellebbezésük ezért megalapozatlan és teljesíthetetlen. Az elsőfokú eljárásnak az anyagi pervezetéssel összefüggő részének eljárásjogi felülbírálat körében történő vizsgálatát a Pp. 369. § (4) bekezdése kizárja. Álláspontja szerint a fellebbezési kérelemnek - az indokolás alapján - helyesen megváltoztatásra kellene irányulnia, a fellebbezés tartalma szerint pedig az ítéltábla nem vizsgálhatja a per anyagi kérdéseit, kizárólag az eljárási szabálysértéseket. Kiemelte, hogy a felperesek nem jelölték meg azt a konkrét eljárási jogszabályhelyet, amelyet az elsőfokú bíróság megsértett, kizárólag a Pp. Preambulumára hivatkoznak, amely nem tartalmaz olyan normatív szabályt, amely sérelme jogorvoslat során önmagában állítható volna, az kizárólag a Pp. értelmezését segítheti.

Rámutatott: a felperesek a bizonyítás mellőzését tekintették hatályon kívül helyezési oknak, azonban a törvényszék figyelemmel arra, hogy a felpereseknek nincs érvényesíthető kárigényük az alperessel szemben és nincs anyagi kapcsolat a felperesek és a keresettel érvényesíteni kívánt jog között, ezért a bizonyítást szükségszerűen mellőzte. Utalt a Pp. Kommentárjára, miszerint a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelemhez való kötöttsége okán még abban az esetben sem élhet a megváltoztatás lehetőségével, amennyiben ennek indoka fennállna. A másodfokú bíróság pedig a fellebbezési kérelem korlátain nem terjeszkedhet túl.

Amennyiben az ízelőtábla az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek kérelme alapján vizsgálná az érvényesített jog fennállását, a felperesek és a per tárgya közötti anyagi kapcsolatot, az alábbiakra mutatott rá: kártérítés követelhetősége kizárt, ugyanis a felszámolási eljárásban érvényesített igénnyel egyidejűleg a felperesek nem érvényesíthetik ugyanazon követelésüket kárigényként is a Kft. és az ő közös károkozására alapítva. A keresetlevélben felsorolt károkozó magatartások kizárólag az ő és a Kft. viszonyában lennének értékelhetők. A keretszerződésekből eredően kizárólag a Kft. rendelkezik jogosultsággal arra, hogy az ő esetleges szerződésszegését és az arra alapított kárát állítsa és követelje tőle, a felperesek a Kft. helyett erre nem jogosultak. Közte és a felperesek között nem áll fenn deliktális kötelmi viszony, melyre a felperesek a kárigényüket alapíthatnák. A felpereseknek a Kft.-vel szemben felmerült esetleges követelése nem az ő magatartásának, hanem annak az eredménye, hogy a Kft. nem teljesítette a közte és a felperesek közötti megállapodásokban foglaltakat. Hangsúlyozta, hogy a Kft.-vel kötött szerződését nem szegte meg, a Kft. nem érvényesít vele szemben szerződésszegésre alapított igényt, sőt a felszámoló a hitelezői igényét is elismertként vette nyilvántartásba.

A perköltséggel kapcsolatos fellebbezés tekintetében előadta, hogy azt a jogszabályok szerinti nyomtatványon és tartalommal számította fel, mely arányban áll a kifejtett jogi munkával. A megítélt perköltség nem eltúlzott, a felperesek követelésének mindössze 1,4%-a.

- [8] A felperesek fellebbezésüket a Pf/8. számú kérelmükben megváltoztatták, az ítélet hatályon kívül helyezése helyett annak az e beadványban írtak szerinti megváltoztatását, marasztaló ítélet meghozatalát kérték. Hivatkozásuk szerint a fellebbezés-változtatás nem a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja, hanem a Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontja szerinti tartalmára vonatkozik, mely nem esik a Pp. 375. § (1) bekezdésében foglalt tilalom alá. Álláspontjuk szerint mindettől függetlenül - utalva az 1/2019. Polgári jogegységi határozatra - nincs akadálya annak, hogy a másodfokú bíróság megváltoztassa az elsőfokú bíróság döntését, ha a fellebbezési kérelem megfogalmazása szerint nem megváltoztatásra, hanem hatályon kívül helyezésre irányul. A másodfokú bíróság eljárása akkor felel meg az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési követelménynek, ha a bíróság a fellebbező fél által előadott kérelmet a tartalma szerint, a fellebbezés előterjesztésével elérni kívánt célnak megfelelően veszi figyelembe. Hangsúlyozták: azért kérték fellebbezésükben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, mert az elsőfokú bíróság a téves anyagi jogszabály értelmezéséből kifolyólag semminemű bizonyítást nem folytatott le, a bizonyítási indítványait mellőzte, melynek következtében a hiba orvoslása és az érdemi döntés meghozatala nem lehetséges, illetve nem észszerű. Utaltak a Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezlete 2019. november 28-i ülésén elfogadott 21. számú állásfoglalásra. Rámutattak: a fellebbezésnek nem kötelező tartalmi eleme annak megjelölése, hogy a Pp. 381. §-a vagy esetleg a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján kívánják-e az ítélet hatályon kívül helyezését. A Pp. 2021. január 1. napján történő módosításáról szóló 2020. évi CXIX. törvény 76. § 10. és 11. pontja, valamint a 77. §-a szerint a felülbírálati jogkört már nem a fellebbező fél, hanem a másodfokú bíróság határozza meg és az utóbbi dönt arról, hogy a Pp. mely rendelkezése alapján milyen határozatot hoz. Amennyiben a fellebbezésük indokolása ellentétben állna a fellebbezési kérelemmel, úgy a Pp. 367. § (1) bekezdése alapján hiánypótlási felhívásnak lett volna helye. A fellebbezési kérelem és a gyakorolni kért felülbírálati jogkör ellentmondásossága a fellebbezés érdemi elintézését gátolja.
- [9] A fellebbezés a per főtárgya tekintetében nem helytálló, míg a perköltség viselése kérdésében részben alapos.
- [10] Az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek tévesen állították, hogy a Pp. nem tiltja a fellebbezési kérelem megváltoztatását, mivel a Pp. 375. § (1) bekezdése csupán a 371. § (1)

bekezdés d) pont szerinti tartalmi elemek megváltoztatását tiltja, a (2) bekezdésben írt kivétel mellett.

A Pp. 375. § (1) bekezdése ugyanis abszolút tilalmat állít fel a tekintetben, hogy a fellebbezési kérelmet [Pp. 371. § (1) bekezdés b) pont] az elsőfokú ítéletnek a fellebbezéssel nem érintett részére nem lehet kiterjeszteni. E jogszabály a fellebbezés benyújtásakor hatályban volt, ezáltal a fellebbezésre és annak megváltoztatására e perben irányadó [vö. 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 15. § (2) bekezdés b) pont] szövege a fellebbezés megváltoztatásának lehetőségét csupán a Pp. 371. § (1) bekezdés c) és d) pontja szerint megjelölt tartalma tekintetében, és kizárólag a Pp. 375. § (2) bekezdésben meghatározott kivételes esetekben teszi lehetővé. Megjegyzi az ítélőtábla, hogy a Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozása is erre az álláspontra helyezkedett a 2017. november 20-21-ei ülésén elfogadott 47. számú állásfoglalásában.

- [11] Az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek elsődleges fellebbezési kérelme az ítéletnek a Pp. 381. § alapján történő hatályon kívül helyezésére irányult, az ítélet megváltoztatását a per főtárgya tekintetében nem kérték. A 8. sorszámú beadványukban a fellebbezésüket az ítélet olyan részére terjesztették ki, amelyet a fellebbezési határidőben előterjesztett fellebbezésük petituma nem támadott. A Pp. 382. §-ából is az a következtetés vonható le, hogy amennyiben a fellebbezési kérelem nem irányul az ítélet megváltoztatására, az érdemi döntés - a fellebbezési korlátok miatt - nem bírálható felül, ami kizárja az eredetileg csupán hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezésnek az ítéletet érdemben támadó, megváltoztatást célzó módosítását. Ezért a fellebbezés-változtatás tiltott volt, amire figyelemmel az ítélőtábla a fellebbezés-változtatást a Pf. 9. számú végzésével visszautasította.

Alapítván hivatkoztak az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek az említett beadványukban arra, hogy az 1/2019. PJE. határozat értelmében nem akadályozza az ítélet érdemi felülbírálatát az eredetileg kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezésére korlátozódó fellebbezési kérelem. Az általuk hivatkozott jogegységi határozat kifejezetten a keresetlevél visszautasításáról rendelkező végzés ellen benyújtott fellebbezés elbírálása során követendő eljárásról szól. A keresetlevelet a bíróság végzéssel utasítja vissza, míg a jogvita érdemében ítélettel dönt. A Pp. fellebbezési szabályai az ítélet elleni fellebbezésre vannak modellezve, s a végzés elleni fellebbezés szabályai között csupán az ezektől eltérő rendelkezések kerültek szabályozásra. A két határozat fajta között a Pp. 340. § b) és c) pontja azt az alapvető különbséget állítja fel, hogy míg az ítélet az ügy érdemét elbíráló, addig a végzés a per során felmerült minden más - bírósági meghagyásra nem tartozó - kérdésben döntő határozat. Ily módon végzéssel kizárólag az ügy érdemére nem tartozó kérdés bírálható el, amilyen a keresetlevél perfelvételre való alkalmasságának vagy alkalmatlanságának kérdése is. A jogegységi határozat a normaszöveghez igazodóan annak kimondásával, hogy a jogszabálysértő végzés megváltoztatásának és nem hatályon kívül helyezésének van helye, tett pontot az e körben - még a korábbi eljárási törvény hatályban léte alatt kialakult - jogalkalmazási kettősség végére. E mellett mondta ki, hogy a normaszöveg szerinti helyes döntés meghozatalának nem akadály, ha a tartalmában erre irányuló kérelem tévesen hatályon kívül helyezésre irányul. Azon túl, hogy a jogegységi határozat nem az ítélet elleni fellebbezés elbírálásának körében született, per analogiam sem alkalmazható, mivel - a Pp. IX. fejezetében az Egyéb általános szabályok között elhelyezkedő 110. § (3) bekezdéséhez képest - a 375. § (1) bekezdése, valamint a 382. §-a a fellebbezési eljárásra irányadó különös szabályozást adnak. Különösen az előbbi jogszabályból, de az utóbbiból is következően a fellebbezési eljárás kereteit alapvetően határozza meg a fellebbezési kérelemnek az ítélet megváltoztatására vagy anélkül, kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló tartalma.

- [12] Az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek annak előadásakor, hogy a Pp. nem követeli meg a fellebbező féltől annak megjelölését, hogy az ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 381. §-ára vagy 384. § (2) bekezdésének b) pontjára tekintettel kéri, figyelmen kívül hagyták a Pp. 371. § (2) bekezdését, amely meghatározza, hogy mely jogszabályhelyre hivatkozás mellett kérhető a hatályon kívül helyezés. Kiemeli az ítéletábra, hogy az ítéletnek a Pp. 384. § (2) bekezdésének b) pontján alapuló hatályon kívül helyezése a másodfokú bíróság - érdemi felülbírálat során hozott - döntésén múlik, erre a fellebbező fél hatályon kívül helyezést célzó fellebbezése nem irányulhat.
- [13] Tévesen hivatkozott a fellebbezés kiegészítés arra, hogy a fellebbezési kérelem és a gyakorolni kért felülbírálati jogkör ellentmondásossága gátolja a fellebbezés elintézését. A felperes eredetileg előterjesztett fellebbezésében valóban nem volt összhangban a hatályon kívül helyezésre irányuló kérelem a fellebbezés anyagi jogi felülbírálatra vonatkozó indokolásával. Annak a beadványnak a tartalma még nem volt ellentmondásos a petitum és a felülbírálati jogkör tekintetében, mert ez utóbbi teljességgel hiányzott a fellebbezésből. Erre figyelemmel az ítéletábra elrendelte a fellebbezés hiányainak pótlását. Ennek körében az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek megjelölték a gyakorolni kért felülbírálati jogköröket, ezek között a Pp. 369. § (1) bekezdésében írt eljárás szabályszerűségének felülbírálatát is, továbbá megsértett eljárási szabályként felhívták a Pp. 279. §-át, 276. § (5) bekezdését, valamint a 265. § (3) bekezdését, ezáltal megteremtve a fellebbezés elbírálásához elengedhetetlen összhangot a petitum, a gyakorolni kért felülbírálati jogkör, valamint a sérelmezett jogszabálysértés között. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ha a hiánypótlás alapján a fellebbezés koherenciája továbbra is hiányzik, az a fellebbezés visszautasításához vezet. Amit tehát e körben az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek tartalmilag sérelmeznek az az, hogy az érdemi felülbírálatra alkalmatlan fellebbezésüket a másodfokú bíróság befogadta. Ez utóbbi körülményre figyelemmel a fellebbezés kiegészítés erre vonatkozó hivatkozása nem látszik összhangban állni a Pp. 5. § (1) bekezdése által előírt jóhiszemű eljárás követelményével.
- [14] Mindezek miatt a másodfokú bíróság az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek fellebbezését az alábbiak szerint bírálta el:
- Az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek fellebbezésükben elsődlegesen a per fő tárgya tekintetében az ítélet megváltoztatása nélkül, a Pp. 381. §-ára alapítva kérték az ítélet hatályon kívül helyezését. Megsértett lényeges eljárási szabályként elsőként a Pp. 279. §-át jelölték meg. E körben tévesen hivatkoztak a tény- és jogállításaik figyelmen kívül hagyására. A Pp. 279. § (1) bekezdése a releváns tényeknek a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerinti megállapítási kötelezettségét rója a bíróságra. A (2) bekezdés a fél, illetve képviselője ellentmondó nyilatkozatainak értékelését szabályozza, míg a (3) bekezdés az összecszerűség megállapításánál alkalmazandó mérlegelésről rendelkezik.
- [15] Az elsőfokú bíróság elutasító döntése nem a rendelkezésre álló bizonyítási anyag téves mérlegelésén, a Pp. 279. § (1)-(3) bekezdésében foglalt eljárási szabályok alkalmazásán alapult. Azért utasította el a keresetet, mert anyagi jogi álláspontja szerint a felperesek az alperessel szemben azért nem érvényesíthetnek kártérítési igényt, mert az **Kft.** és az alperes közös károkozó minőségét kizárja, hogy a felperesek a Kft.-vel szemben szerződés teljesítése helyett kártérítési igényt érvényesítsenek. Emiatt a kárfelelősség felderítése, továbbá a kár összege meghatározása érdekében egyáltalán nem folytatott le bizonyítást.

[16]találta a másodfokú bíróság az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felpereseknek a mind a Pp.276. § (5) bekezdésének, mind a 365. § (3) bekezdésének sérelmére alapított hivatkozását is. A bizonyítás mellőzése ugyanis az elsőfokú bíróságnak a kárkötelem hiányát megállapító anyagi jogi álláspontjából következett. Miután pedig a fellebbezés az ítélet megváltoztatására nem irányult, érdemben nem támadta a per főtárgya tekintetében hozott elutasító döntést, a másodfokú bíróság a Pp. 381. § alkalmazhatósága körében kizárólag azt vizsgálhatta, hogy a felhozott eljárási szabálysértés vezetett-e a kereset elutasításához. Az elsőfokú bíróság a keresetet nem bizonyítottság hiányában, eljárási okból, hanem a kárkötelem fennállása körében elfoglalt anyagi jogi álláspontja miatt utasította el, ezáltal az érdemi döntésre nem a felajánlott bizonyítás mellőzése hatott ki. Ugyanezen okból nem hatott ki az érdemi döntésre az elsőfokú bíróságnak a bizonyítási szükséghelyzet fennállása tekintetében elfoglalt álláspontja sem.

[17] Mivel az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek elsődleges fellebbezési kérelme a per főtárgya tekintetében az ítéletnek - a fellebbezés kiegészítésében megjelölt lényeges eljárási szabály megsértése miatti - hatályon kívül helyezésére irányult, az ítélet megváltoztatása nélkül, a másodfokú bíróság csupán a megjelölt eljárási szabálysértésnek az érdemi döntésre való kihatását vizsgálhatta, az ítélet megváltoztatására nem volt eljárásjogi lehetősége. Ez utóbbira csupán az anyagi jogi felülbírálat keretében a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerülhetett volna sor. E rendelkezés alkalmazását azonban a megváltoztatásra irányuló fellebbezési kérelem hiánya kizárta. Ezért az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felpereseknek az anyagi jogi felülbírálat körében tett - az elsődleges fellebbezési kérelemmel összhangban nem álló - kérelmei nem voltak vizsgálhatók, így nem volt teljesíthető az anyagi pervezetésre tett indítványuk sem.

Miután a fent kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság elutasító döntéséhez nem az I., III., V-IX., XI-XIV., XVII-XVIII., XX. rendű felperesek által hivatkozott eljárási szabálysértések vezettek, azoknak nem volt az érdemi döntésre a Pp. 381. §-a által a hatályon kívül helyezéshez megkövetelt kihatásuk, a fellebbezés kiegészítésében megjelölt okból az ítélet hatályon kívül helyezésére nem kerülhetett sor. E jogszabályi rendelkezésre figyelemmel döntött az ítélőtábla a per főtárgya tekintetében - az érdemi vizsgálatot mellőzve - az ítélet helybenhagyásáról a Pp. 382. §-a alkalmazásával.

[18] A felperesek másodlagos fellebbezési kérelmükben tévesen hivatkoztak arra, hogy az alperes költségfelszámítása nem felelt meg a 31/2017. (XII. 27.) IM rendeletben írtaknak. Az alperes költségigényét a jogszabályok szerinti nyomtatványon és tartalommal számította fel: megjelölte, hogy ügyvédi munkadíjként milyen összeget mely jogszabály szerint kér felszámítani. A jogszabály nem írja elő, hogy a perben azonos jogot érvényesítő több felperes esetén minden peres fél vonatkozásában személyenként meg kell jelölnie költségigényét, különös tekintettel arra, hogy a perbeli esetben a felperesi igények között csupán összegszerűség vonatkozásában volt különbség, az alperesi ellenkérelem jogi érvelése valamennyi felperes vonatkozásában ugyanazon indokon alapult. Így nem volt helytálló a felperesek azon hivatkozása, hogy az alperes a költségigényét nem szabályszerűen számította fel, ezért a bíróságnak azt a Pp. 82. § (3) bekezdése alapján figyelmen kívül kellett volna hagyni.

[19] A felperesek helyesen hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság által az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a)-c) pontja alapján megállapított 29.013.307 forint összegű perköltség eltúlzott. Helytállóan mutattak rá, hogy az eljárás során az alperes csupán ellenkérelmet terjesztett elő, egy tárgyaláson vett részt, ahol azt fenntartotta, egyéb nyilatkozatot nem tett. Az ítélőtábla mindenképp előtt rámutat arra, hogy az ügyvédi munkadíj összegét nem csupán a pertárgy értéke határozza meg, hanem figyelemmel kell lenni a jogi képviselő által az adott

eljárásban ténylegesen végzett ügyvédi tevékenységre is. Nem téveszthető szem elől azonban az sem, hogy a perbeli magas pertárgyértékhez azzal arányosan nagyobb mértékű ügyvédi felelősség kapcsolódik. E körülményeket együttesen mérlegelve az ítéltábla az elsőfokú bíróság által meghatározott ügyvédi munkadíj 50%-át találta megállapíthatónak.

Helyesen hivatkoztak a felperesek arra is, hogy a Pp. 37. § c) pontja szerinti célszerűségi pertársaságot alkotnak, így a Pp. 87. § (1) bekezdésére figyelemmel a perköltség megfizetésére egyetemlegesen nem kötelezhetők, ezért az ítéltábla a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján a felperesek perköltségét a perbeli érdekeltségük arányában, áfával növelt összegben határozta meg.

[20] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp. 383. § (5) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta.

[21] Az I., III., V., VI-IX., XI-XIV., XVII., XVIII. és XX. rendű felperesek fellebbezése a per főtárgya tekintetében eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperesek kötelesek az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére.

[22] Az alperes 14.809.347 forint ügyvédi munkadíjat számított fel az elsőfokú eljárásban, a 8. számú jegyzőkönyvben pontosított pertárgyértékre figyelemmel.

Az alperes a másodfokú pertárgy értékét tévesen határozta meg ugyanis a per főtárgya tekintetében csupán az I., III., V., VI-IX., XI-XIV., XVII., XVIII. és XX. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést, így az általuk előterjesztett követelés figyelembevételével a fellebbezési eljárás tárgyának értéke az Itv. 39. § (1) bekezdése alapján 1.455.964.238 forint. A felperesek fellebbezése csupán a perköltség vonatkozásában vezetett részben eredményre, ezért a már felhívott jogszabály alapján a felperesek - követelésük arányában - kötelesek a másodfokú eljárásban felmerült alperesi költségek viselésére. A kizárólag perköltség vonatkozásában fellebbező felperesek fellebbezése 50% mértékben sikeres volt, így e körben a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére.

Az ítéltábla az alperesi jogi képviselő munkadíját az IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése szerint határozta meg, melyet a fentebb már ismertetett szempontok alapján a (6) bekezdés alkalmazásával mérsékelte. Az ítéltábla - a jelentős perérték mellett - nyomatékkal vette figyelembe az alperesi jogi képviselő által kifejtett tényleges tevékenységet. Az így megállapított ügyvédi munkadíj az IM rendelet 4. § (1) bekezdésében írt általános forgalmi adót is tartalmazza.

Budapest, 2021. február 9.

. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó s.k.
bíró

